

Sygn. akt IX Ka 527/14

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 3 lipca 2014 roku

Sąd Okręgowy w Kielcach IX Wydział Karny-Odwoławczy w składzie:

Przewodniczący: SSO Adam Zarzycki

Sędziowie: SSO Ewa Opozda-Kałka

SSO Bogna Kuczyńska (spr.)

Protokolant: st.sekr.sądowy Dorota Ziółkowska

przy udziale Prokuratora Prokuratury Okręgowej w Kielcach A. K. (1)

po rozpoznaniu w dniu 3 lipca 2014 roku

sprawy K. B. (1)

oskarżonego o przestępstwo z art. 158 § 1 k.k., art. 190 § 1 k.k.

A. S. (1)

oskarżonego o przestępstwo z art. 158 § 1 k.k.

na skutek apelacji wniesionych przez obrońców oskarżonych

od wyroku Sądu Rejonowego w Starachowicach

z dnia 28 stycznia 2014 roku sygn. akt II K 946/13

I. zmienia zaskarżony wyrok co do oskarżonego K. B. (1) w ten sposób, że zwalnia tego oskarżonego od ponoszenia kosztów sądowych należnych za I instancję oraz prostuje oczywistą omyłkę pisarską w ten sposób, że w miejsce daty urodzenia K. B. (1) „10.03.1995” wpisuje „01.03.1995”;

II. w pozostałym zakresie co do K. B. (1) i w całości co do A. S. (1) zaskarżony wyrok utrzymuje w mocy;

III. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. S. kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego K. B. (1) w postępowaniu odwoławczym;

IV. zasądza od Skarbu Państwa na rzecz adwokata M. K. (1) kwotę 516,60 (pięćset szesnaście 60/100) złotych tytułem wynagrodzenia za obronę z urzędu oskarżonego A. S. (1) w postępowaniu odwoławczym;

V. zwalnia oskarżonych K. B. (1) i A. S. (1) od kosztów sądowych należnych za II instancję.

Sygn. IX Ka 527/14

UZASADNIENIE

K. B. (1), A. S. (1), T. M. i J. M. (1) zostali oskarżeni o to, że:

I. w dniu 11 sierpnia 2013 r. w S. przy ul. (...) działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą dokonali pobicia K. K. (1), w ten sposób, że uderzając go pięściami po całym ciele i kolanami w tułów oraz kopiąc nogami w różne części ciała spowodowali u pokrzywdzonego obrażenia ciała w postaci stłuczenia kolana lewego, sińców obu ramion oraz przejściowych wylewów krwawych skóry owłosionej głowy w okolicy ciemieniowej lewej, przy czym z uwagi na siłę i umiejscowienie zadawanych obrażeń, co naraziło K. K. (1) na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 156 § 1 kk i art. 157 § 1 kk, j. o przestępstwo z art. 158 § 1 kk,

nadto K. B. (1) został oskarżony o to, że:

II. w dniu 11 sierpnia 2013 r. w S. przy ul. (...), wypowiadając się do A. K., groził popełnieniem przestępstwa na szkodę jej męża K. K. (1), przy czym groźba ta biorąc pod uwagę okoliczności w jakich została wypowiedziana wzbudziła w zagrożonym obawę, że zostanie spełniona, tj. o przestępstwo z art. 190 § 1 kk,

nadto T. M. został oskarżony o to, że:

III. w dniu 11 sierpnia 2013 r. w S., przy ul. (...), wypowiadając się do A. K., groził popełnieniem przestępstwa na szkodę jej męża K. K. (1), przy czym groźba ta biorąc pod uwagę okoliczności w jakich została wypowiedziana, wzbudziła w zagrożonym obawę, że zostanie spełniona, tj. o przestępstwo z art. 190 § 1 kk.

Wyrokiem z 28 stycznia 2014r. Sąd Rejonowy w Starachowicach

I. w ramach czynu zarzucanego w akcie oskarżenia w pkt. I uznał K. B. (1), A. S. (1), T. M. i J. M. (1) za winnych tego, że w dniu 11 sierpnia 2013 r. w S., działając wspólnie i w porozumieniu ze sobą wzięli udział w pobiciu K. K. (1) w ten sposób, że szarpali go i przytrzymywali oraz zadawali ciosy rękami i kolanami po głowie i tułowiu, powodując u niego stłuczenie kolana lewego, sińców obu ramion oraz przejściowych wylewów krwawych skóry owłosionej głowy okolicy ciemieniowej, narażając go tym samym na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 § 1 kk, to jest uznał K. B. (1), A. S. (1), T. M. i J. M. (1) za winnych popełnienia przestępstwa z art. 158 § 1 kk i za ten czyn na podstawie art. 158 § 1 kk przy zastosowaniu art. 58 § 3 kk w zw. z art. 34 § 1i2 kk i art. 35 § 1 kk wymierzył każdemu z nich karę 4 miesiące ograniczenia wolności ustalając obowiązek wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazywanej przez Sąd na 20 godzin w stosunku miesięcznym,

II. w ramach czynu zarzucanego w pkt. II aktu oskarżenia, uznał K. B. (1) za winnego tego, że w dniu 11 sierpnia 2013 r. w S. groził A. K. popełnieniem przestępstwa pobicia na szkodę jej męża, która to groźba wzbudziła w pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, to jest przestępstwa z art. 190 § 1 kk i za ten czyn na podstawie art. 190 § 1 kk w zw. z art. 34 § 1i 2 kk i art. 35 § 1 kk wymierzył mu karę 2 miesiące ograniczenia wolności, ustalając obowiązek wykonywania nieodpłatnej, kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd na 20 godzin w stosunku miesięcznym,

III. w ramach czynu zarzucanego w pkt. III aktu oskarżenia uznał T. M. za winnego tego, że w dniu 11 sierpnia 2013 r. w S. groził A. K. popełnieniem przestępstwa przeciwko zdrowiu i życiu na szkodę jej męża, która to groźba wzbudziła w pokrzywdzonej uzasadnioną obawę, że będzie spełniona, to jest przestępstwa z art. 190 § 1 kk i za ten czyn na podstawie art. 190 § 1 kk w zw. z art. 34 § 1i 2 kk i art. 35 § 1 kk wymierzył mu karę 2 miesiące ograniczenia wolności, ustalając obowiązek wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazane przez Sąd na 20 godzin w stosunku miesięcznym,

IV. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 i 3 kk, biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa w pkt. I i II wyroku orzekł wobec K. B. (1) karę 5 miesięcy ograniczenia wolności, ustalając obowiązek wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne wskazanej przez Sąd na 20 godzin w stosunku miesięcznym,

V. na podstawie art. 85 kk i art. 86 § 1 i 3 kk biorąc za podstawę kary z osobna wymierzone za zbiegające się przestępstwa z pkt. I i III wyroku orzekł wobec T. M. łączną karę 5 miesięcy ograniczenia wolności, ustalając obowiązek wykonywania nieodpłatnej kontrolowanej pracy na cele społeczne

2

wskazanej przez Sąd na 20 godzin w stosunku miesięcznym,

VI. na podstawie art.63 § 1 kk zaliczył na poczet orzeczonych kar ograniczenia wolności okresy rzeczywistego pozbawienia wolności w tej sprawie: K. B. (1) od dnia 11.08.2013 r. do dnia 13.08.2013 r., A. S. (1) od dnia 11.08.2013 r. do dnia 13.08.2013 r., J. M. (1) od dnia 13.08.2013 r. do dnia 14.08.2013 r. i T. M. od dnia 13.08.2013 r. do dnia 14.08.2013 r. przyjmując, że jeden dzień rzeczywistego pozbawienia wolności w tej sprawie odpowiada dwóm dniom orzeczonych kar ograniczenia wolności w każdym przypadku,

VII. zasądził od Skarbu Państwa na rzecz adw. M. S. kwotę 974,16 zł tytułem wynagrodzenia za obronę K. B. (1) wykonywaną z urzędu, w tym kwotę 182,16 zł podatku VAT.

VIII. zasądził do Skarbu Państwa na rzecz adw. M. K. (1) kwotę 974,16 zł tytułem wynagrodzenia za obronę A. S. (1) wykonywaną z urzędu, w tym kwotę 182,16 zł podatku VAT,

IX. zasądził od K. B. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1321,61 zł tytułem kosztów sądowych, w tym kwotę 120 zł opłaty,

X. zasądził od A. S. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 1246,66 zł tytułem kosztów sądowych, w tym 120 zł opłaty,

XI. zasądził od J. M. (1) na rzecz Skarbu Państwa kwotę 272,50 zł tytułem kosztów sądowych, w tym kwota 120 zł opłaty,

XII. zasądził od T. M. na rzecz Skarbu Państwa kwotę 347,45 zł tytułem kosztów sądowych, w tym kwotę 120 zł opłaty.

Apelacje od powyższego wyroku wywiedli obrońcy oskarżonych K. B. (1) i A. S. (1).

Obrońca oskarżonego K. B. (1) zaskarżył wyrok w całości na korzyść tego oskarżonego i na podstawie art. 438 pkt 2 i 3 kpk zarzucił:

1. w części dotyczącej skazania za czyn z pkt I sentencji wyroku – błąd w ustaleniach stanu faktycznego przyjętego za podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia mający istotny wpływ na treść wydanego wyroku, tj. przyjęcie przez Sąd, że oskarżony K. B. (1) brał udział w pobiciu K. K. (1), podczas, gdy materiał dowodowy zebrany w postępowaniu, a to wyjaśnienia oskarżonego w połączeniu z brakiem stanowczych zeznań świadków, co do jego rzekomego uczestnictwa w zajściu nie pozwalają na dokonanie tego typu konstatacji,

2. na wypadek nie podzielenia przez Sąd zarzutu 1) zarzucił ponadto – w części dotyczącej skazania za czyn z punktu I sentencji wyroku – błąd w ustaleniach stanu faktycznego

3

przyjętego za podstawę wydania zaskarżonego wyroku mający istotny wpływ na jego treść – polegający na przyjęciu, iż obrażenia opisane w omawianym punkcie wyroku powstały u oskarżonego podczas zajścia z dnia 11 sierpnia 2013 r., podczas gdy z zeznań świadków wynikało, iż pokrzywdzony znajdując się w stanie nietrzeźwości doznał owych obrażeń w dniu poprzedzającym zdarzenie,

3. na wypadek nie podzielenia przez Sąd zarzutu 1) zarzucił ponadto w części dotyczącej skazania za czyn z pkt I sentencji wyroku – błąd w ustaleniach stanu faktycznego przyjętego za podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia mający istotny wpływ na treść wydanego wyroku, polegający na przyjęciu, iż działania przypisane oskarżonym w

ramach omawianego punktu orzeczenia narażały pokrzywdzonego na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 § 1 kk, podczas, gdy zarówno z rozmiarów obrażeń doznanych przez pokrzywdzonego, jak też treści opinii biegłego, a częściowo nawet z samych ustaleń dokonanych przez Sąd wynika, iż pokrzywdzony nie był bezpośrednio narażony na takie niebezpieczeństwo,

4. w części dotyczącej pkt II wyroku – błąd w ustaleniach stanu faktycznego przyjętego za podstawę wydania zaskarżonego orzeczenia mający istotny wpływ na treść wydanego wyroku, tj. przyjęcie przez Sąd, że oskarżony K. B. (1) dopuścił się opisanych w orzeczeniu gróźb względem A. K., podczas, gdy brak jest dowodów na poparcie takiego twierdzenia, w szczególności zaś, iż zeznania pokrzywdzonej nie mogą być w tym zakresie dostatecznymi skoro nie była ona w stanie rozpoznać oskarżonego, nie знаła go wcześniej w dostatecznym zakresie, a w wyniku zajścia z dnia 11 sierpnia 2013 r. wskazywała też – obok oskarżonego K. B. (1) – na czynny udział innej osoby, która niewątpliwie w zdarzeniu tym uczestniczyć nie mogła, co świadczy o tym, iż dokonywane przez nią wskazania były przypadkowe,

5. w zakresie punktu IX sentencji wyroku zarzucił obrazę przepisów postępowania tj. art. 627 kpk polegającą na przyjęciu, iż oskarżony posiada możliwości do pokrycia kosztów w sprawie, podczas, gdy zarówno z uwagi na wiek, brak zatrudnienia, realizowanie obowiązku szkolnego oraz rodzaj orzeczonej względem niego kary oskarżony nie posiada żadnych możliwości do pokrycia tego typu kosztów.

W konkluzji obrońca oskarżonego K. B. (1) wniósł o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie oskarżonego od popełnienia zarzucanych mu czynów. Obrońca złożył również alternatywne wnioski o odstąpienie od obciążania oskarżonego kosztami procesu ewentualnie o uchylenie wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

4

Obrońca oskarżonego A. S. (1) zaskarżyła wyrok w całości co do tego oskarżonego i zarzuciła:

1. mającą wpływ na treść zaskarżonego orzeczenia obrazę przepisów postępowania tj. art. 5 kpk, art. 7 kpk w zw. z art. 410 kpk, poprzez dokonanie oceny dowodów w sposób dowolny, bez rozważenia wszystkich istotnych okoliczności sprawy, szczególnie tych przemawiających na korzyść oskarżonego tj. uznanie za wiarygodne zeznań pokrzywdzonego i świadków A. K. oraz M. K., pomimo istniejących pomiędzy nimi sprzeczności oraz poprzez niedostateczne uwzględnienie wniosków płynących z opinii biegłego w przedmiocie obrażeń powstałych na ciele pokrzywdzonego pomimo, że pozostają one w sprzeczności z treścią zeznań pokrzywdzonego odnośnie mechanizmu powstania u niego obrażeń ciała, przy jednoczesnej odmowie przymiotu wiarygodności spójnym, logicznym i konsekwentnym wyjaśnieniom A. S. oraz współoskarżonych w sprawie, w zakresie w jakim zaprzeczyli oni dokonaniu przez oskarżonego zarzucanego mu czynu

a w konsekwencji

2. błąd w ustaleniach faktycznych polegający na przyjęciu, że A. S. (1) popełnił czyn zarzucany mu aktem oskarżenia podczas, gdy analiza dowodów zgromadzonych w sprawie na taki pogląd nie pozwala.

Podnosząc tak sformułowane zarzuty obrońca A. S. (1) wnosila o zmianę zaskarżonego wyroku i uniewinnienie A. S. (1) od zarzucanego mu czynu ewentualnie o uchylenie zaskarżonego wyroku i przekazanie sprawy do ponownego rozpoznania.

Sąd Okręgowy zważył, co następuje:

Apelacja obrońcy oskarżonego K. B. (1) jest zasadna tylko w części dotyczącej kosztów sądowych, natomiast apelacja obrońcy oskarżonego A. S. (1) w całości nie zasługuje na uwzględnienie.

Co do czynu przypisanego oskarżonym w punkcie I wyroku.

Ponieważ obie apelacje kwestionują ustalenia faktyczne co do czynu popełnionego wspólnie i w porozumieniu zostaną łącznie omówione.

Nie jest zasadny zarzut apelacji obrońcy oskarżonego K. B. (1) co do udziału tego oskarżonego w przedmiotowym zajściu. Skarżący swoje stanowisko argumentował wyjaśnieniami oskarżonego w połączeniu z brakiem stanowczych zeznań świadków. Stwierdzić trzeba, że A. K. (3), która rozpoznała oskarżonego nie miała co do tego żadnych wątpliwości. Nie jest prawdą, że - jak twierdzi obrońca - swych spostrzeżeń A. K. (3) dokonała w ciągu kilku chwil, w trakcie których wyglądała przez okno z kuchni mieszkania. Żona pokrzywdzonego miała

5

możliwość obserwowania sprawców nie tylko wtedy, gdy patrzyła na nich z okien mieszkania, ale przede wszystkim wtedy, gdy wyszła przed blok, stała niedaleko zajścia i krzyczała do napastników, aby zostawili jej męża. Ten fragment zdarzenia został pominięty w apelacji. Nie bez znaczenia jest także, że już po zdarzeniu oskarżony B. podszedł do A. K., groził jej mężowi nawiązując do wcześniejszego pobicia, a świadek rozpoznała go wówczas jako jednego z napastników. Stawiając ten zarzut skarżący pominął treść wyjaśnień pozostałych oskarżonych a sprzecznych z relacją B., którzy twierdzili, że pod blok K. poszli razem z K. B. (1). Słusznie zatem Sąd Rejonowy uznał wyjaśnienia tego oskarżonego za całkowicie niewiarygodne i odmówił wiary zeznaniom D. P. jako sprzecznym z wszystkimi pozostałymi dowodami. Nie jest prawdziwe twierdzenie apelacji obrońcy oskarżonego, że nikt postronny nie dostrzegł tego zdarzenia. Nie dowodzi tego fakt, że żadna z takich osób nie została powołana na świadka w sprawie. Opisując zdarzenie A. K. (3) wskazała na udział innych osób „ten M. co wyciągnął K. z mieszkania, mówił, aby go zaciągnąć za blok i tam bić a nie tu przy dzieciach, gdyż w tym miejscu zrobiło się kilku gapowiczów, także były małe dzieci. Jakaś kobieta krzyknęła, że dzwoni na policję i jacyś mężczyźni podbiegli i chcieli rozdzielić napastników od męża. Ja nie znam tych osób” (k.11). Nadto na rozprawie A. K. (3) wprost stwierdziła: „prosiłam policjantów, aby ustalili świadków na placu, ale najpierw zajęli się ściganiem przestępców” (k. 167).

Sąd Rejonowy odniósł się do zeznań P. P., które trafnie uznał za niewiarygodne. Twierdzenia tego świadka były odosobnione. Co do ewentualnych wcześniejszych obrażeń pokrzywdzonego zwrócić należy uwagę na sprzeczności w wyjaśnieniach J. M. (1) (k. 84) i A. S. (1) (k. 56). Zresztą lekarz badający pokrzywdzonego 13.08.2013 r. nie stwierdził obrażeń opisanych przez J. M.. M. K. (3), o której mowa w apelacji obrońcy oskarżonego A. S. została przesłuchana kilka miesięcy po zdarzeniu. Tłumaczy to różnice w jej zeznaniach nie tylko z relacją A. K. ale i większości oskarżonych. Reasumując – ustalenia faktyczne co do przebiegu zdarzenia są wynikiem prawidłowej oceny dowodów, zgodnie z wymogami art. 7 kpk.

Nie budzi wątpliwości ustalenie, że bijąc pokrzywdzonego oskarżeni narazili go na bezpośrednie niebezpieczeństwo nastąpienia skutku określonego w art. 157 §1 kk. Wywodząc, że biegły stwierdził, że nie doszło do narażenia pokrzywdzonego nawet na wystąpienie skutków opisanych w art. 157 § 1 kk obrońca oskarżonego pominął treść tej opinii. Jak wprost stwierdził biegły T. G., jego wnioski co do narażenia na bezpośrednie niebezpieczeństwo dotyczyły charakteru i rodzaju stwierdzonych urazów, natomiast nie odnoszą się do sposobu działania sprawców. Tego rodzaju opinia jest nieprzydatna w sprawie. Sąd Rejonowy słusznie wziął pod uwagę sposób działania sprawców. K. K. był bity rękami po głowie, trudno więc przyjąć, aby

6

nie był narażony na doznanie takich obrażeń, jak w art. 157 § 1 kk. Odnosząc się do sposobu działania napastników biegły nie uwzględnił treści dowodów w sprawie, w tym zeznań A. K., która opisała przebieg zdarzenia: „jeden go pochylił do przodu, to był M. ubrany na szaro, przytrzymał go a pozostali z kolana kopali go w brzuch lub w głowę. Oni tak go mieszały, przepychali (...). W kółku dalej otoczony jest mąż i w dalszym ciągu jest szarpany rękami przez napastników. Oni go popychali”. (k.10-11). Wnioski biegłego nie przeczą ustaleniom Sądu co do sposobu działania oskarżonych.

Sąd Okręgowy w całości podzielił stanowisko Sądu Rejonowego co do winy i kwalifikacji prawnej przypisanego oskarżonym czynu z art. 158 § 1 kk. Apelacje nie wykazały, aby ustalenia dokonane przez Sąd Rejonowy były sprzeczne z wynikami postępowania dowodowego

Wymierzonych oskarżonym K. B. i A. S. kar ograniczenia wolności nie można uznać za rażąco surowe, są one odpowiednie do zawinienia oskarżonych i szkodliwości społecznej ich czynu.

Co do czynu z art. 190 § 1 kk przypisanego K. B. w pkt II wyroku.

A. K. (3) już w pierwszych swoich zeznaniach – złożonych w dniu zdarzenia – opisała zachowanie K. B. i groźby z jego strony pod adresem jej męża. Z uwagi na wcześniejszy udział K. B. w pobiciu K. K. zrozumiałym jest, że pokrzywdzony nie zbagatelizował tej groźby, zeznał, że obawia się ich spełnienia. M. K. (3), która, jak wyżej zauważono, została pierwszy raz przesłuchana kilka miesięcy po zdarzeniu zeznała: „tamtego dnia A. mówiła, że ktoś jej groził” (k. 201). Wprawdzie zeznania te są dość ogólnikowe, ale potwierdzają relację A. K.. Odnosząc się do argumentów apelacji obrońcy oskarżonego K. B. przypomnieć trzeba zeznania A. K., która twierdziła, że K. B. znalazł się z powrotem na miejscu zdarzenia już po interwencji policji. Zeznania A. K. były spójne i konsekwentne i słusznie na ich podstawie Sąd Rejonowy dokonał ustaleń faktycznych. Nie budzi również wątpliwości ocena prawna zachowania oskarżonego. Kara ograniczenia wolności orzeczona za to przestępstwo jest dostosowana do stopnia winy K. B. i szkodliwości społecznej jego czynu. Za rażąco surową nie można uznać kary łącznej ograniczenia wolności orzeczonej z uwzględnieniem powiązania czasowego obu czynów i tożsamości pokrzywdzonych.

Zasadna jest apelacja obrońcy oskarżonego K. B., gdy kwestionuje orzeczenie o kosztach sądowych. Jak ustalił Sąd Rejonowy oskarżony ma 18 lat, uczy się w szkole zawodowej, pozostaje na utrzymaniu rodziców. Nadto zwrócić należy uwagę, że sąd kierował się sytuacją materialną tego oskarżonego wyznaczając mu obrońcę z urzędu.

Powyższe okoliczności przemawiają za zwolnieniem K. B. od ponoszenia kosztów sądowych

7

na podstawie art. 624 § 1 kpk, a w konsekwencji za zmianą w całości rozstrzygnięcia z pkt IX wyroku.

Mając na uwadze powyższe rozważania na podstawie art. 437 § 1i 2 kpk Sąd Okręgowy orzekł jak w wyroku.

Wynagrodzenia na rzecz obrońców z urzędu za II instancję orzeczono na podstawie art. 29 ust 1 ustawy z 26.05.1982 r. Prawo o adwokaturze (tj. Dz. U. z 2009 r. nr 148 poz.1188) oraz § 14 ust 2 pkt 4 w zw. z § 2 ust 3 rozp. Min. Spr. z 28.09.2002 r. (Dz. U. z 2012 r. poz.461).

Mając na uwadze sytuację materialną obu oskarżonych na podstawie art. 624 § 1 kpk w zw. z art. 634 kpk Sąd Okręgowy zwolnił ich od ponoszenia kosztów sądowych za II instancję.

(SSO E. Opozda – Kałka) (SSO A. Zarzycki) (SSO B. Kuczyńska)